TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO JOPPI

Manoscritto n. J_MSS_0610

I manoscritti che compongono compongono il fondo, assieme alle migliaia di testi a stampa - compresi rari incunaboli e cinquecentine - il Fondo Joppi, sono quasi esclusivamente di interesse friulano. La raccolta si è formata nell'arco di una sessantina di anni grazie alle ricerche di Vincenzo ed Antonio Joppi.

<u>Collocazione:</u>

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine - Inventario dei manoscritti del Fondo Joppi

https://www.techeudine.it/fondo-joppi

https://www.sbhu.it/

Edicta et Reformationes pro Capitulo Aquilejense
1483 - 1562.

2

610
10991

[illegible]

[illegible]

[illegible]

+

~ 1483 . Die . 2 . mensis maij

Actum in Sacristia . S . Aquileien . Ecclesiae in Cap.lo, in quo interfuerunt infrascripti Dni, V3 . R.di Dni.
D. Doymus de Valvasono decanus, Laurentius Philippus, Ant.s de Susanis, Ludovicus de Luisinis Jacobus de Marano, Antonius de Palmulis Thomas de Pulcinico, Bristanus de Soldoneriis, Jacobus de Belgrado, et Franciscus de Luisinis, omnes Canonici Prebendati &.

Prefati Dni congregati ad infrascriptum, V3 ad creandos officiales dicti Cap.li, et p.o prefati Dni determinaverunt q.d fiat, et esse media Prebenda Superanumeraria, de qua, et in qua fiant, et solvantur expense occurrentes ad octavam Pasque usque ad festum omnium Sctorum, et Dapifer epistolas pro tempore remanet tenere, et servare legali computo

Item q.d Vicedominus de cetero epistolas, sint eligendus remanet exegisse omnes introitus, tam affictum, quam quartesiorum, et solidasse computa sua, et concordasse libros officialium usque ad octavam Pasche, et incipere facere suas rationes in festo St. Paulini, et continuare

dictas rationes usque ad conclusionem dictarum rationum adeo quod sint omnia expedita, et conclusa in octavam Pasche, expensis similiter Aquilegiensium, et hoc sub pena decem marcharum denariorum, que pena contra contrafacientes debeat exigi de lucro suo a Dominis officialibus videlicet Camerario, et Dapifero. Item quod Vicedominus predictus teneatur pro negociis Capituli equitare in Patria ad arbitrium Capituli, dummodo non sit occupatus circa expeditionem introituum dicti Capituli, de qua occupatione teneatur dictus D. Vicedominus iurare utrum occupatus sit circa dictam expeditionem an non.

Die lunae . 21 . Junij . 1529 .

Utini in Ecclesia S.ti Antonij, Ubi coram R.do dno Joanne Angelo de S.to Severino Vic.o Prioratus Aquileien. congregatum erat Rev.m Captum S.tae Aquileien. eccliae, In quidem interfuerunt R.di Dni Delmidus de Susanis Vicedecanus, Gregorius Bertolinus, Thomas Bartolinus Bernardinus Tingo Jo.s Franc. Montegnaco Doctor, Jo.s Latisana Doctor Sebastianus de Susanis, Leonardus Armilagua, Jacobus de Pulcinico, Franciscus Castello, et Laurentius de Tingis, omnes Can.ci Praebendati, et residentes praefatae Aquileien. ecclie, facientes representantes ipsius ecclesiae Captum, cum plures, licet de ordine vocati essent, qui possent comode interesse pro infrascriptis expediendis Captare congregati.

Praefati Rev.di Dni, et Captum habito inter se maturo consilio, et deliberatione ad tollendum abusum, qui forsan ex moribus sermonum ipsius Capti mali, vel minimum ad suarum meliorum suff obligationi dni Vicedni de reddenda ratione suae administrationis et de tempore finiendi eius computum dispositionem

+

oriri possit, concordiť et eoz nemini discrepante deliberaverunt, et decreverunt, q̄d de cetero ōi exceptione remota dnus Vicednus prefati Rdi Capli, qui pro tempore fuerit, teneatur, obligatus sit, et fecisse debeat oĩs cōputa, et rationes sue ānuæ administrationis, et cōplevisse dicta oĩa compu= puta usq; ad octavā Paschatis Resurrectionis D. N. Iesu Christi iuxta antiquā, et diu observatā consue tudinē in dicta Sctā Aquileieñ. eccl̃ia, et plenarie ac integre ad dictā diē debeat satisfecisse omnibus tam dnis Canonicis, et Vicarijs, quā mansionarijs et alijs clericis de toto frumento, bladijs, et pecunijs sibi quacumq; ratione, et causa cōtingentibus pro lucro residentiæ suæ, et eius occasione, Ita q̄d D. Vicednus nullā habere possit causā differēdi satisfactionē ultra dictam diem octavæ Resurrectionis Cui quidem deliberationi prefatorum dnorum Canonicorum et Capli, suprascriptus D. Jo. Angelus de Sto. Severino interposuit auctoritatem suam pariter, et iudicialè Decretū, volens eandem perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari, et haberi pro Statuto

+

nõ obstantibus quibuslibet in contrarium facientibus et si forte appareren, sint essent in veritate statuta huic deliberationi contraria, dictis statutis ex certa sui animi scientia derogaverunt et voluerunt derogatum esse, quoad effectum supra scriptæ deliberationis

+

Edictu' p[ro] reformationis faciendis de quibus infra

.1561.
15. Jan.rii

Petrus Alexander pro Tnc Vicedecanus, Can.ci et capitulum Patriarchalis ecclesiae Aquileien. etc.

1 Quoniam nonnulla mala co'suetudines, sive potius corruptela in hac n[ost]ra S[ancta] Aquileien. ecclesia et Capitulo introductae sunt contra co'stitutiones antiquas, leges, ac statuta Praecessor[um] n[ost]ror[um] quae et iuramento cuiuslibet n[ost]rum de observantia sunt approbata, et quibus ecclesia n[ost]ra p[rae]fata no' modicu' in divinis detrimentu' patitur, Populi ac Christi fideliu' murmuratio crescit, et demu' evidens animar[um] n[ost]rar[um] periculu' generatur, et quo fit ut nisi emendemus in melius ira Dei vindice graviter mulctari expectemus, Jdcirco nolentes huic tanti mome'ti plaga, quanta in nobis est, salubri medicamina imponere, ut vita, moresq[ue] n[ost]ros in melius reformare t[enore] p[rae]sentium p[er] q. s. n. sive clericu' valvis dictae ecclesiae affigen. citantur, requirantur, et admonentur o'es, et singuli D[omi]ni co'can.ci n[ost]ri absentes, et qui pro p[rae]sentibus habentur, quatenus die lunae post festu' Purificationis beatae Virginis quae erit secundo m[en]sis februarij p[roxim]e futuri sedecim

interesse Capl.o dicta die hora vesperorum in loco Capitul.i celebrand. ad vidend. et audiend. que nos deliberavi quod Statuta, et cosuetudines antiqua tam quoad residétiá quam quoad cetera, ad vnguè per nos, et quélibet nrum observentur, et demum ad vidend. et audiend. proponi, et successive declarari quod augmétu cultus divini vtile, et cómodu huius S.tae eccl.ia, et demum animar. nrar. saluti concernat, Vt tales deinceps nos exhibea mus, quales et mádata Dei expostulat, et huius S.tae eccl.ia dignitas, honorque requirit. Alioqui quod vos, qui eo die pntes fuerint ad premissa procedetur, alicuius absentia, et cótumacia in aliq.o non obstan. In quorum fidem etc.

Dat. in Patriarchali eccl.ia Aquileien. die .15. mens. Januarij. M. D. LXI.

Hippolytus Maramanus Cancell.

+

Ne divisiones impediantur

1559. Joannes Grimanus miseratione divina Patriarcha Aquileien.
dilectis nobis in Xpo Decano, Canonicis et Capitulo Sctae
nrae Aquileien. ecclesiae Salutem, et Sinceram in Dno
charitatem. Ad perpetuam rei memoriam Sane pro
parte vra nobis fuit propositum coram nobis qd vos
de more capitular. congregati consulentes quieti, et con:
cordiae inter vos ad tollenda scandala, quae in divi:
sionibus faciendis per Rationatores ad id deputatos
oriri possent ad quoddam statutum seu ordinationem
praemia matura consideratione nra devenistis tenoris
sequentis. vz. Cupientes iniquissimam, et diu
observata consuetudo in Scta Aquileien. ecclesia, et
antiquis, et modernis determinationibus per Capitulum
nrum factis confirmatam, et approbatam qd per Capitulum
deputentur Rationatores ad faciend. computum, et rationes
lucri quotidiani spectantis ad quemlibet ex dnis
Decano, Canonicis, Vicariis, seu mansionariis residen:
tibus, seu votum divinis intervessitibus in dicta
Scta Aquileien. Ecclesia, Praecipue tempore finis
residentiae, vz. in Hebdomada Scta ad finem,
et effectum ut usque ad octavam Resurrectionis Dni N.
Jesu Xri cum integritate quilibet habeat totum suae

+

residentia, Sive distributionem quotidianarum lucrari paci:
fice, et quiete, et sine ulla difficultate ad effectum ne-
quilibet libentius divino cultui insistere, tamen
saepius contigit per nonnullorum clericorum calliditatem
et astutiam huius laudabilis, et sanctae consuetu:
dinis impediri ne suum debitum sortiatur effectum.
Tum per appellationes interpositas ad aditionis per Ratio:
natores nostros in dictis suis divisionibus, tum et
per mandata, sive praecepta sub censuris ecclesiasti:
cis obtenta a Rmo dno Patriarcha nostro, sive
eius in spiritualibus Vic.o generali, mandando eisdem
Rationatoribus, Sive et Rev.o Capitulo nostro, ne pro:
cedere debeant ad divisiones more solito fa:
ciendas, sive et comparendo in Cap.lo, et in:
dicendo posse suo obtinendo dilationem earundem
divisionum, et per hac, et alia indirecta media
pro posse impediendo salutarem hanc nostram Consue:
tudinem cultui divino valde propitiam, et hono:
rabilem: Quapropter volentes, et intendentes
huiusmodi subterfugiis, et tergiversationibus de:
bito remedio obviare, et occurrere quantum cum
Deo possumus statuimus, et ordinamus quod

Prefati Rationatores pro tempore a capitulo nostro deputati possint, et valeant ad suas divisiones procedere non obstantibus aliquibus appellationibus per quibuslibet ex Decano, Canonicis, Vicarijs, sive Mansionarijs interpositis, quae nullo modo suspendere possint, vel valeant divisiones prefatas, et processum suum ad inhibitionem per superiorem factam, minimeque eisdem obstent mandata, sive praecepta a quovis superiore sub ecclesiasticis censuris factam Capitulo nostro, seu Rationatoribus ad eas deputatis, nec suspensio illarum per Capitulum facta, et circa premissa operari possit aliquid ultra tempus dierum decem, quibus elapsis Rationatores predicti procedere possint ad suas divisiones faciendas non obstantibus quibuscumque alijs impedimentis quovis modo, et quesito colore excogitatis, sive machinatis, Possint nihilominus iidem appellantes appellationes suas prosequi, iuxta iuris communis dispositionem, non tamen impedimentum aliquod prestare possint, seu animare valeant supradictae determinationi nostrae, et similiter ius suum

+

in mādatis, seu praecepti contentū quis possit prosequi
firmis tamen omnibus supradictis remanentibus
quare humiliter supplicari fecistis statutum,
seu ordinationē huiusmodi per nos confirmari, illisque
perpetuae firmitatis robur adijci, atque Pa=
triarchalis auctoritatis munimine roborari, Nos
vero attendentes quod ea, quae ad utilitatē, honorē,
et comodū eiusdem nrae Sctae Aquilegien. Ecclia
videre dignoscuntur, favorabiles esse debemus
atque benigni nris in hac parte supplicationibus
inclinati, Patriarchali auctoritate nra, qua fun=
gimur, statutū, seu ordinationē praedictā, ac oīa
et singula in eis contenta quaecunque confirmādo,
et approbanda duximus, Prout tenore praesentium
confirmamus, et approbamus, illisque perpetuae firmi=
tatis robur adijcimus, et praesentis scripti patrocinio
cōmunimus, mādantes vobis, successoribusque
nris in perpetuū in virtute Sctae obedientiae, ut
omnia, et singula cōtenta in statuto, seu ordi=
natione praemissis perpetuis futuris temporibus
firmiter, et inviolabiliter observetis: Datum:

rit, quicquid contra praemissa, et in dicto Statuto, seu ordinationi contrariam actu, seu facti fuerit in futurum nullius roboris firmitatis : In quorum omnium, et singulorum fidem, et testimonium praemissorum praesentes manu nostra subscriptas expediri fieri, et per Cancellarium nostrum infrascriptum subscribi, Sigillique nostri, quo in similibus utimur iussimus, et fecimus appensione communiri

Datum Venetiis in aedibus habitationis nostrae apud Sanctam Mariam formosam sub anno Nativitatis Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo nono Inditione Secunda, Die vero Lunae vigesima septima mensis Junii. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et D. N. D. Pauli divina providentia Papae quarti anno quinto. Praesentibus ibidem Reverendis D. Bartholomaeo Gnardo, et Francisco Ticio clericis Cremonensi, et Urbevetano respective familiaribus nostris testibus ad praemissa vocatis rogatis, et specialiter requisitis etc.

Jo. Patria Aquileien.

Victor de Massais
Cancell. mandato subscripsit

Pro Vicedominatu.
moderna provisio.

1562. Ioannes Grimanus miseratione divina Patriarcha Aquileiensis Dilectis nobis in Christo Dominis Decano, Canonicis, et Capitulo ecclesiae nostrae Aquileiensis. Salutem, et Sinceram in Domino charitatem; Ad perpetuam rei memoriam quia nonnumquam quod conveniens profuturum creditur Subsequens experientia nocivum ostendit, Non debet igitur reprehensibile iudicari, Si Statutorum Conditores Statuta a se, vel suis Praedecessoribus edita, vel aliquid in eisdem contentum Statutis revocare, modificare, Seu reformare Studeant, Si ea obesse potius viderint, quam prodesse: Dudum Siquidem, Pro parte dilectus noster Petrus Alexander nostrae Ecclesiae Canonicus, et Nuncius proposuit coram Nobis, quod Capitulum unum Statutum fuit Vicedominum Suis Capituli nostri pro tempore existentem teneri, et obligatum esse, quod mox post finitum officium Suum computa Sua fecisse, et integre Satisfecisse, Pariterque quod bo: me: Marcus Barbo Patriarcha Praedecessore nostrum illud olim decreto Suo confirmasse, Id eo Domino existimatum est utile fore, et expediens clericis ecclesiae Aquileiensis, Attamen processu temporis cessit in non modicum damnum tam clericorum eius dicti nostri Capituli

quā est cultus divini ecclie predicte diminutionem experientia rerum magistra docuit, quod quidem et per Antecessores nostros tam antiquis, quam et recentioribus temporibus premissum extitit, cum superinde determinationes nonnulle facte fuerint, quibus cauetur Vicedominum pro tempore existentem teneri, et obligatum esse ad faciendas rationes suas, illasque consolidandum usque ad tempus maioris hebdomade, Septimane sancte nuncupate, idque longa, et approbata consuetudine per diuturnum usum roboratam inuiolabiliter id obseruando a multis retroactis temporibus citra usque ad tempora nostra, Attamen nonnullorum astucia diuersimode conatur est, hanc laudabilem consuetudinem, ac saluberrimam obseruantiam infringere, si non in totum saltem in parte, suisque tergiuersationibus diminuere, ac in longum protrahere ne huiusmodi computa, et consolidationes fiant, contra predictas determinationes, et consuetudinem ut inde sibi aliqua comoda aucupentur: Nos autem nolentes huiusmodi subterfugijs, ac eorum indirectis conatibus per opportuna remedia occurrere, et obuiare, cupientes saluberrimas determinationes predictas

+

ac consuetudinem firmiter observari. Per hoc nunc Statuto nostro voluntatis capitulariter sic determinamus. Sicut ex ipsius Domini Alexandri nuncij nostri relatione accepimus, confirmatorie decernimus, et deliberamus, quod nunc Vicedominus pro tempore existens omni penitus exceptione remota non obstantibus quibuscunque exceptionibus, sine ullo Superiorum mandatis, seu praeceptis, vel appellationibus interpositis, quae quoad infrascripta nullius sint roboris, vel momenti, teneatur, et obligatus sit usque ad tempus maioris hebdomadae praedictae exclusive computa sua, et rationes fecisse, et reddidisse, ac totum id penitus consolidasse, quod ex officio suo tenetur per Statuta subinde disponentia exigere sub poena residentiae, ad quam non possit admitti nisi prius ita consolidaverit, quod unusquisque possit de Data sua residentiae ab officialibus integre satisfieri, et si quid occasione praedicta perdiderit de sua residentia, non possit aliqua sibi fieri gratia. Et hoc ad finem, et effectum, ut

+

tam Com.ci, quam Vicarij, et Mansionarij, aliiq. cle-
rici mea Aquileien. ecclesia pacifice, et quiete
ac cum integritate habere possint, et valeant fructus
suar. quotidianar. distributionum usq. ad octavam
Resurrectionis D. N. Jesu Christi, ut quilibet ti-
nita residentia possit contentus, et plene satisfactus
de suo labore Aquileia morari, vel inde rece-
dere hilariori animo postea reversurus in suo:
sequentis temporis residentiam ad solicite laborandum
et insudandum in agro, et vinea Domini iuxta
onus sibi incumbens : Et pariter sub eadem
poena idem D. Vicedns teneatur reddere le-
gale computum de ducatis viginti quinque, qui sibi
dimittuntur in manibus pro expensis faciendis tem-
pore estivo, et si quid superfuerit statim, et
immediate tempore inceptionis residentiae. Videlicet
in festo omnium sanctor., vel spacio dier. octo post
debeat illum totum effectualiter exbursasse, ut possit
inter residentes dividi iuxta formam statuti, Et
ut mandatum nrum huiusmodi. sive ordinatio, vel pro-
posita statuti, decreti, et voluntatis mea confirmatio

quod, et quae commemorari, et adnotari inter alia Sta=
tuta dicti capli inviolabiliter, ut cupimus,
obseruentur pro bono, et quiete nostror. clericor.
residentium in ead. nra Scta ecclesia Atque
Creditores de eor. residentiae lucro, quando
id consequi noluerint, non contra particu=
lares, sed contra Captum. Cui incumbit obser=
uatia ordinum, Statutor., et co[m]mendationum Vic.°
nrō praesenti, et qui pro tpore fuerit, committi=
mus qd. si quocienscunq. ab aliquo ex dnis
Cancis, Vicariys, et mansionariys interesse Sacra=
tibus requisitus fuerit, contra ipsum Captum
in singulos sub poenis in eadem bulla Pred
cessoris nri Marci Barbo contentis procedat
et in Universitatem sub poena interdicti, et
fructus omnes, emolumenta, et utilitates, quae tpore
interdicti amitti contigerit, inferendo, eosq., et
ea locis piys applicando, Statutis, et decretis
ipsius nrae Patriarchalis eccliae pnti Statuto
quomodolibet contrariantibus, seu adversan=
tibus in aliquo non obstantibus. In quor.

+

premissorum omnium fidem, et testimonium pnts fieri, et per Cancellarium nrum infrascriptum subscribi. Sigillique nri iussimus, et fecimus appensione communiri. Datum, et actum Ve:netijs in aedibus residentiae nrae apud sanctam Mariam formosam. Sub anno Nativitatis Dni: millesimo quingentesimo sexagesimo secundo Die vero decima quinta mensis februarij Praesentibus ad praedicta Ren. dnis Marco Ant° de Gradibus plebano Sacilli, et Bartholameo de Guardis clerico cremonensi ambobus familiaribus nris testibus, vocatis, et rogatis

Jo. Grimanus Patriarcha Aquileien.

Victor de Maphaeis curiae Patriarcha
lis Cancell.s man.u subscripsi

Pro Beneficiis non Subastandis, sed dandis per capitulum.

·1562·

Joannes Grimanus miseratione divina Patriarcha Aquileien. Dilectis nobis in Christo Dominis Decano, Canonicis, et Capitulo ecclesie nostre Aquileien. Salutem, et Synceram in Domino charitatem: Ad perpetuam rei memoriam Sane ex parte vestra nuper propositum fuit coram nobis, quod vos de more in vestris capitularibus congregationibus ad quandam Statutum provenientia matura consideratione devenistis tenoris sequentis Vz, Licet per Statuta Predecessorum nostrorum cautum sit quod occurrente vacatione per obitum Decani, canonicorum, Vicariorum, vel Mansionariorum nostre Aquileien. ecclesie aliquius beneficii, seu terreni, talis beneficium, vel terrenum subastari, et deliberari debeat modo, et forma, prout in Statuto continetur, Nihilominus experientia rerum magistra temporis procedendo nos docuit quod ex huiusmodi subastationibus multa scandala, multeque discordie processere, prout indies procedere videntur, quibus omnibus visum est huic Ven.° Capitulo modo, et forma infrascriptis occurrere pariter, et providere

quod occurrerit vacationi alicuius braidae, sive terreni infra limites praeminentiae Civitatis Aquileiae per obitum sive decani, sive alicuius ex Canonicis, Vicariis, seu Mansionariis ecclesiae nostrae praedictae Antiquior Canonicus institutione non habens terras nec braidas, qui super hoc Capitulum nostrum requirere praeferatur, prout praeferri volumus minoribus institutione, Canonici vero praecedant Vicarios, Vicarii autem Mansionarios, ita tamen quod aliquis praedictorum Canonicorum, Vicariorum, nec Mansionariorum non possit nisi dumtaxat braidam unam, seu terrenum habere, et obtinere, quodque aliquis praedictorum in posterum in resignationibus Canonicatuum, Vicariatuum, seu Mansionariarum, et Praebendarum suarum nullo pacto non possit comitum cum fructibus beneficii sui resignari resignare braidam seu terrenum, quod, seu quam obtinuisset a Capitulo et possideret, Et nihilominus decernimus omnes ex Canonicis, Vicariis, et Mansionariis praedictis possidentes in praesidiarum braidam unam, vel plures, seu terrenum, illum tenere, et possidere posse

mole, et forma, pro ut illa hactenus tenuerunt et possederunt, seu quod per hoc statuti nostri literis desuper expeditis praeiudicium aliquod non inferatur. Decernendo insuper quod occurrente vacatione alicuius Decretum, vel Gradus, Decanus, seu quicumque Canonicus, Vicarius, vel mansionarius ecclesiae nostrae possit, et valeat semel tantum Decretum, vel Gradum huiusmodi vacantis optare, inter Gradum, vel Decretum per ipsum, ut praefertur pos: sessum, et melioratum dimittendo, ac alias iuxta formam optationum domorum canonicalium, et prout per statuta nostra desuper edita plenius declaratur, et in eis continetur, Quare humiliter suppli: cari fecistis statutum, et ordinationem huiusmodi per nos ordinaria auctoritate nostra confirmari, et approbari, illisque perpetuae firmitatis robur adiici, neque Pontificalis auctoritatis muni: mine roborari, Nos itaque attendentes quod eis, quae ad utilitatem, commodum, et honorem eiusdem nostrae Tyburtinae ecclesiae videre digno, intene- morabiles esse debemus, atque benigni, Pa:

niarsali auctorite, qua in praemissis fungimur Statutum, seu ordinationem praeinsertam, ac omnia, et singula in eis contenta quaecumque confirmanda et approbanda duximus, prout tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque perpetuae firmitatis robur adycimus, ac praesentis scripti patrocinio communimus, Decernentes statuto, seu ordinationi, subastationum terrenorum, seu similium super scripturarum per capitulum ipsius ecclesiae nunc factam per hac nostra confirmationis paginam fuisse, et esse expresse derogatum, prout per praesentes expresse derogatum esse volumus, mandamus per vos, successoresque vestros in perpetuum in virtute sanctae obedientiae omnia et singula contenta in statuto, seu ordinatione praefatis perpetuis futuris temporibus firmiter, et inviolabiliter observari decernentes quicquid contra praemissa et in eodem statuto, seu ordinatione contenta actum, seu factum fuerit in futurum nullius temeris roboris firmitatem, sicque imposterum inviolabiliter observari deberi decernimus, prout decernimus per praesentes in quorum praemissorum omnium fidem, et testimonium praesentes fieri, et per cancellarium nostrum infrascriptum

+

Subscribi, Sigilliq nri iussimus, et fecimus appo-
sitione muniri, Datu, et actu Venetiis in aedibus
residentia nra apud sctam Maria formosa
Sub anno Nativitatis Dni millesimo quinq-
ragesimo Sexagesimo Secudo, die vero decima
quinta mensis februarij, Presentibus ad pre:
:dictam Rdis dnis Marco Anto: de Gradibus
Plebano Sacili, et Bartholameo de Guardis,
Clerico Cremonensi ambobus familiaribus
nris testibus vocatis, et rogatis.

Jo: Grimanus Patriarcha Aquileien.

Victor de Mapheis curia Patriar-
chalis Aquileien. Cancell.
mandato subscripsit -

+

Reformationes quedam per R.mi Patriarcha approbate

1562 Joannes Grimanus Miseratione divina Patriarcha Aqui:
leien. Dilectis nobis in christo Dnis Decano, Cano:
nicis, et Capitulo Sancte nre Aquileien. Ecclesie
Salutem, et synceram in Dno charitatem. Ad perpetuam
rei memoriam. Pro parte vra nuper expositum fuit
coram nobis, qd vos capitulariter cogregati more solito
ad quaedam capita, et ordinationes concernentes
utilitatem, comodum, et proficuum universale totius vri
Capituli previa matura consideratione deve:
nistis Venetiis sequentes.

Qd de cetero non detur residentia dnis Decano
vel alicui ex Canonicis, Vicarijs, aut Mansio:
narijs causa Nuptiarum, Mortis, seu egritudinum
Affinium, vel Consanguineorum, sed nec propter
Prebendam alicuius litigiosam, cum saepe, et saepius
sub conficto colore, falsoque praetextu pre:
dictarum causarum multis fuerit indebite cocessum
et quotidie cogatur Capitulum alicui iterum conce:
dere, sed ut eadem sit omnibus mensura, et
equalitas ecclie personaliter deserviendi, et
ab eadem se absentandi pro suis negocijs. Vo

sumus q.d ex forma, et praescripto concessionis
factae olim p Ill.mum et Ill.mum D. Marinu
Grimanum Patriarcham Aquileien. anno millesimo
quingentesimo vigesimo, ut constat in libro
deliberationum Rev. Capli manu Ven. Dni Hie:
ronymi de Hieronymis Cancellarij, quilibet ex
dnis Decano, Canonicis, et Vicarijs, dempto
Mansionarijs, quibus similiter tamen concedatur
habeat dies viginti ex causa vindemiarum, et ut
dicitur de vindemia, ultra viginti quatuor
dies ex Statuto, et deliberationibus eis, et consi:
bus ipsorum indultos, Ita q.d omnis summa
dierum, quibus excusentur nomine, et ex causa
vindemiarum, sint quinquaginta quatuor, qui
tamen non possint assumi in Solemnitatibus
Nativitatis D. N. Jesu Christi, nec hebdomadis Sctae
in Resurrectionis Redemptoris nri.
Et ut prorsus tollatur omnis causa, quae rationa:
nabiliter quandoque impedire posset Capitulum
ad dandam alicui residentiam pro Dnis ex causa
emidentibus, et urgentibus negocijs, cum circa
hoc nulla facta fuerit mentio in diebus Tri:

ginta quatuor alias induluis, Statuimus, et ordinamus ut nullo modo augeatur numerus praedictorum dierum quinquaginta quatuor, quod possint illi dies inigimi nobis cōcessi per ipsum Rm̄ D. Patriarchā assumi a dnis Decano, Canonicis, et Vicarijs cū effectu residentibus, et integrā ipsā residentiā perficientibus, et pro dimidio a Mansionarijs consequendi quocunque tempore, et urgente necessitate etiam extra Patriam

Quod illi, qui electi fuerint, et deputati ut interessint cōnocationi Iusdictiōnū, quā appellant Parlamētū Patriā habeant dies sex de residētia, et nō ultra

Quod de caetero si negociū aliquod pro Capitulo agendū occurreret in Patria nō iniungatur alicui ex dictis dnis Decano, Canonicis, Vicarijs, vel Mansionarijs, nisi euidens fuerit, et nisi per duas partes suffragiorum ex tribus probatum fuerit: Extra vero Patriā tempore hiemali dū fit residentia Aquileia tale negociū nō imponatur alicui ex praedictis dnis, nisi pariter euidens, et nō fictū fuerit, et nisi sumptibus

Capituli, vocatis primis p[er] Edictum, aut literis omnibus Canonicis residentibus, si ad breviori terminum accelerationem negocii ipsum requireret, et sua- dere viderentur, et utroq[ue] casu in d[ic]ta ipsa resi- dentia servetur ordo praedictus in habendo nume- ro suffragiorum, ut deregantur causa ficta, et affectata, quaesito colore, et praetextu nonnulli conse- verunt se absentare ab ecclesia defraudando resi- dentiam cum diminutione cultus divini.

Si vero contingeret q[uo]d capitulum alicui ex d[omi]nis Decano, Can[oni]cis, seu Vicarijs concederet resi- dentiam aliquam ex causa, eaq[ue] non fuerit cum effectu pro necessarijs Cap[itu]li negocijs, sed aliquo quaesito colore pro comodo, et interesse particulari excogitata, tunc et eo casu volumus q[uo]d non possit dari, primumq[ue] qui residentiam illam petierit diebus viginti, qui fuerint ad[mo]niti, et nihilominus subia- ceat caeteris omnibus hac reformatione Capituli et conditionibus, Capitulum vero si concesserit in- currat poenam ducatorum quinquaginta inferendorum a Vic[ari]o nostro Pamilidali, qui pro tempore fuerit

ac locis pijs applicandor.

Quod si contigerit aliquem ex dnis Decano, Can.cis vel mansionarijs amittere residentiã aliquorũ dierũ, nõ possit talis ulla ratione admitti, seu reintegrari, vel restitui ad ipsã residentiã amissã nisi monitis p Ediam. vel lrãs omnibus Canonicis absẽtibus, Et Itẽ volumus qd ipsa resident cia amissa, nisi omnibus suffragijs sibi donata fuerit p captum, applicetur occurrenti mẽe fagmi: scien. Ecclesiã, absqz aliqua spẽ. sine gratia restitutionis

Quod nõ audeat ullus ex predictis dnis Decano, et Canonicis vel aut verbis impedire nec suffragijs negocium p aliquem ex ipsis dnis proponenda in Caplo terminetur sub pena unius mẽsis residentiã.

Quod quilibet ex predictis dnis Decano, et Canonicis, qui extra habitũ clericalẽ captum, sive locum capitularem ingredi ausus fuerit, non possit dare suffragium in aliqua deliberatione proposita, vel proponenda et si dederit nullius sit valoris, et moneatur tale

Suffragiũ, nec possit super propositis per eũ ire in Sententiam, et Suffragii a Dominis Canonicis.

Quod Rationatores, qui pro tempore fuerint, habeant iuramentũ non admittendi illos ad lucrũ residentiã, quos invenerint perdentes, quodq; singulis annis eligantur novi Rationatores, ita q̃ qui fuerit Rationator anno praecedenti, non possit deputari subsequenti, et si tempore divisionis aliquod dubium occurrerit, q̃ teneantur et debeant illud in Capitulo deducere.

Quod de caetero praestationes affictuũ, sive livellorũ pro domibus quoquo modo habitis a Rendo. Capitulo, et pro terris, Praedijs, et Pratis ab incertum conductis a dñis Decano, Canonicis Vicarijs seu Mansionarijs, nõ possint aliquo tempore dimitti.

Quod de caetero nullus habeatur pro praesẽti, et interessenti, nisi venerit in Patriam, et effectualiter resederit, et nisi fuerit ei per nos cõcessa residentia iuxta formã Statuti de Edicto affigendo, et de non contradicendo.

Quare humiliter supplicare fecisti capitula, et

+

ordinationes huiusmodi per nos ordinaria auctoritate
nostra confirmari, et approbari, illisque perpetuae
firmitatis robur adiici, ac nostra Patriarchalis
auctoritatis munimine roborari. Nos itaque atten-
dentes quod eis, quae ad utilitatem, comodum, et hono-
rem eiusdem nostrae Aquileien. ecclesiae tendere digno-
scuntur, fauorabiles esse debemus, atque benigni
Patriarchali auctoritate nostra, qua in praemissis fungimur
capitula, et ordinationes praeinsertas, ac omnia, et
singula in eis contenta quaecunque confirmanda
et approbanda duximus, prout tenore praesentium con-
firmamus, atque approbamus, illisque perpetuae firmi-
tatis robur adiicimus, et praesentis scripti patrocinio
communimus. Mandantes per Nos, Successoresque nostros
in perpetuum in uirtute sanctae obedientiae, omnia, et
singula contenta in capitulis, et ordinationibus prain-
sertis perpetuis futuris temporibus firmiter, et inuiolabi-
liter obseruari: Decernentes quicquid contra praemissa
et in eisdem Capitulis, et ordinationibus contenta
actum, seu factum fuerit in futurum nullius tenoris
roboris firmitatem: In quorum praemissorum omnium,
et singulorum fidem, et testimonium praesentes fieri,

et per Cancellarium nostrum infrascriptum subscribi, Si:
gillique nostri iussimus, et fecimus appensione com:
muniri. Datum, et Actum Venetijs in Aedibus
residentiae nostrae apud Sanctam Mariam formosam
Sub anno Nativitatis domini millesimo quingen:
tesimo Sexagesimo Secundo, Die vero Sabbati
vigesimo primo mensis Martij: Praesentibus
ibidem R.dis dnis. Marco Antonio de Gradi:
bus Plebano Sacili, et Bartholameo de
Guardis clerico Cremonensi ambobus fa:
miliaribus nostris. Testibus vocatis, et rogatis.

Jo. Grimanus Patria Aquileien.

Victor de Maffeis Curiae Patriarchalis
Aquileien. Cancellarius manu propria
Subscripsi

+

Die Lunae 6 mensis Aprilis 1562

Actum in thalamo cubiculari admodum D. Joannis de Susanis infrascripti, ubi ad petitionem R.di D. Jacobi Maracii pro R.mo D. Patriarcha Aquileiensis Vic.o generali congregati erant R.di D.ni Nordius de Nordijs Decanus, Petrus Alexander, Joannes Daniel de Sbroiavacca, Jo. de Sus., Jo. Baptista Bartholinus, Hadrianus de Belgrado, Paulus Nordius, Jo. Baptista mon.ca, Scipio Comes Purliliarum, Jo. de Carlevarijs, Marius de Sbroiavacca, Annibal canussius, Hier. de Castello, Leonardus Roncanus, et Emilianus de Emilianis omnes can.ci etc.

Ubi R.dus D. Petrus Alexander suprascriptus presentavit prefatis d.nis, et capitulo statuta reformationum confirmata per R.mum D. Patriarcham Aquileien. Item statutum quoad Craidas, et statutum quoad Vicedominum prout confecta quorum tenore audito prefati D.ni; et capitulum ea approbarunt, ratificarunt, et acceptarunt, et

+

posuerunt terminum ad diem secundam
Maij ad ea iurandum

Hipp.

Hipp.mus Maramanus Can=
cellarius subscripsit
mieri fecit